

Teknisk

Dato: 10.09.2024
Løpenummer: 1514/2024
Arkivsaksnummer: 2023/27

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
24/56	Kommunestyret	23.09.2024

Høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel

Kommunestyrets behandling i møte den 23.09.2024:

Behandling:

Votering:

Det stemmes over kommunedirektørens forslag til vedtak.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Forslag til kommuneplanens arealdel for Røst kommune, legges ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med plan og bygningslovens § 11-14. Frist for høringsuttalelser er 6 uker.

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Forslag til kommuneplanens arealdel for Røst kommune, legges ut til høring og offentlig ettersyn i tråd med plan og bygningslovens § 11-14. Frist for høringsuttalelser er 6 uker.

Sammendrag

Norconsult AS har vært engasjert til å bistå med utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel og kystzoneplan. Norconsult AS ble engasjert i mai 2023, og har arbeidet frem forslaget til planforslag i samarbeid med administrasjonen. Det har vært avholdt folkemøter og det har vært lagt til rette for mulighet for medvirkning for innbyggere og næringsliv. Det har også vært politiske møter hvor signaler og utsiling av forslag har vært tema.

Underveis har det også vært kontakt med regionale og statlige myndigheter for å samordne andre myndighetsområder.

Saksopplysninger

Kommunens planoppgaver fremgår av plan og bygningslovens § 11-1. Det står bl.a. «*Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.*»

Kommuneplanen er Røst kommunes viktigste overordnede plan. Kommuneplanens samfunnsdel gir overordnede føringer for hvordan Røst kommune skal legge til rette for ønsket samfunnsutvikling og løse samfunnsoppgavene best mulig. Samfunnsdelen ble vedtatt 22.06.2022. og har blant annet lagt føringer for arealplanarbeidet.

Kommuneplanens arealdel er kommunens overordnede og helhetlige styringsverktøy for arealbruken de neste tolv årene. Arealdelen består av plankart, planbestemmelser og retningslinjer samt en planbeskrivelse som angir planens formål, hovedinnhold og virkninger. Arealdelen, herunder plankart og planbestemmelsene, er juridisk bindende og legger rammene for utbygging og vern av arealene i kommunen. Sjøarealene inngår også i planforslaget.

Gjeldende arealdel ble vedtatt i 2009, og bakgrunnen for at planen nå revideres er å sikre at kommunen har et oppdatert overordnet planverktøy i tråd med føringer for arealbruken gitt i samfunnsdelen.

Arealplanarbeidet ble annonsert med oppstartmelding i juni 2023. Det har vært avholdt to folkemøter underveis i prosessen. I tillegg har det vært mulighet for å gi innspill og forslag til planen. Alle innspill er vurdert, og Formannskapet har i møte 09.11.23 utført en siling av forslagene. En del forslag nådde ikke opp, men det er konsekvensutredet 33 forslag som ligger med planforslaget. Dette viser at medvirkningen har fungert og at innbyggernes stemme blir tatt på alvor.

Figuren under viser prosessen bak planforslaget. Kommunestyret skal nå vedta å legge planen ut til offentlig ettersyn og høring, markert med rød ring.

Etter høringen vil innspill, merknader og eventuelt innsigelser bli vurdert, og planen kan deretter legges frem til sluttbehandling og endelig vedtak.

Vurderinger

Det vises til vedlagt planbeskrivelse fra Norconsult AS, av 10.09.24.

Planen er utarbeidet på bakgrunn av de føringer som er gitt i kommuneplanens samfunnsdel. FNs 17 bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å imøtekomme dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. Målene skal legges til grunn for kommunal planlegging, og er konkretisert gjennom en rekke lover, retningslinjer og veiledere. I beskrivelsen er det pekt de viktigste nasjonale, regionale og kommunale føringene for arbeidet med kommuneplanens arealdel for Røst.

Det er utført et arealregnskap som inngår i plandokumentene. Arealregnskapet skal vise hvor store areal som er avsatt til de forskjellige formålene.

Det foreslås å oppheve en del gamle reguleringsplaner, som ikke lengre er relevant. Reguleringsplanen for Røst lufthavn og reguleringsplanen for Røst havn beholdes.

Planen beskriver alle tradisjonelle temaer som skal inngå i en slik plan. Det er utført en mulighetsstudie for sentrumsområdet. Videre beskriver planen virkningen av nye arealformål, boligutvikling, næringsutvikling og akvakultur i sjø som sentrale temaer. Videre er forholdet til Naturmangfoldloven og FN's bærekraftsmål vurdert.

Administrasjonen har deltatt i utarbeidelsen av plandokumentene, og vil ikke gi ytterligere vurderinger til det som fremkommer i planbeskrivelsen. Unntaket er fiskeri, som er kommentert i et eget avsnitt under.

Fiskeri

Det er avsatt egne sjøområder fiskeri. I tillegg er det fremkommet ønske om å begrense bruken av snurrevad og trål på innersiden av Røst, som et føre-var-prinsipp. Det vises til at innspill fra lokale fiskere som er bekymret for at denne typer redskap vil skade bunnforholdene i oppvekst og gyteområdet, og dermed skade fremtidig fiske.

Flere kommuner har de siste årene ønsket å sette fokus på bedre beskyttelse av naturmangfoldet i sjø i særlige sårbare sjøområder. Blant annet er det i flere kommuneplaner (Hitra, Nærøysund, Aukra, Hustadvika m.fl.) satt av områder i sjø (enten som naturområde eller som bestemmelsesområder) hvor det ikke tillates taretråling. Disse kommuneplanene er blitt møtt med innsigelser fra Fiskeridirektoratet med begrunnelse om at kommuner ikke kan regulere og forby høsting av tare i sine kommunale planer med hjemmel i plan og bygningsloven. En slik innsigelse som ble fremmet mot Hitra kommune, ble imidlertid avskåret av Statsforvalteren i Trøndelag slik at Hitra kommune kunne egengodkjenne sin arealplan med naturområde i sjø hvor det ikke tillates taretråling. Statsforvalteren påpekte at det er kommunen som planmyndighet som på bakgrunn av sin kunnskap og sine vurderinger skal disponere sine arealer til bruk og vern, og viste til brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet datert 06.10.2016 med avklaring av juridiske problemstillinger i kjølvannet av tidligere innsigelsessaker om tarehøsting i Roan og Osen kommuner:

Ut fra lovens ordlyd og forarbeidene, står kommunene fritt til å gi de bestemmelsene som er nødvendige for å ivareta de angitte arealformål og de øvrige arealdisponeringshensyn

som gjør seg gjeldende i området, så lenge bestemmelsen om bruk og vern er innenfor tiltaksdefinisjonen i § 1-6. Dette omfatter aktiviteter og virksomhet som kan være i strid med eller vanskeliggjør gjennomføring av planens arealformål, hensynssoner eller bestemmelser.

Tarehøsting er en aktivitet eller virksomhet som ikke er direkte nevnt i tiltaksbegrepet i pbl. § 20-1 bokstav a til m, jf. § 1-6 første avsnitt første setning, men som likevel kan ha konsekvenser for annen bruk, utnytting og vern av et område. I Roan og Osen kommune gjaldt det et forbud mot taretråling av hensyn til fiske, biologisk mangfold og naturområde i sjø. Dette er legitime interesser som kommunen har anledning til å gi bestemmelser om i forbindelse med utarbeidelse av en kommuneplan.

Fiskeridirektoratet har i ettertid bedt Nærings- og fiskeridepartementet anmode Kommunal- og distriktsdepartementet om å innkalle Hitras kommuneplan for behandling i Kommunal- og distriktsdepartementet. Departementet har imøtekommet Nærings- og fiskeridepartementets anmodning og skal vurdere om det er grunnlag for å endre kommuneplanens arealdel, vedtatt av Hitra kommunestyre. Saken er i skrivende stund ikke ferdig behandlet av Kommunal- og distriktsdepartementet. Plan- og bygningsloven er en sektorovergripende lov, og det betyr at den i utgangspunktet gjelder for alle typer virksomheter og byggeprosjekter. Gjennom plan- og bygningsloven skjer det en viktig koordinering av mange lovverk som berører utnyttelse av arealer, ofte omtalt som «sektorlovgivning». Eksempler på sektorlover er skogbruks- og landbrukslovgivning og naturvernlovgivning – og også sektorlovgivning i sjø.

Problemstillingen der sektormyndigheter mener at plan- og bygningsloven ikke har hjemmel til å legge føringer for annet lovverk, er ikke bare relatert til havressursloven og Fiskeridirektoratet. Det har på samme vis vært en årelang strid om kommuner i kommuneplaner (med hjemmel i plan- og bygningsloven) kan ha bestemmelser som legger føringer på behandling av søknader etter akvakulturloven. En avgjørelse i [Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021](#) knyttet til behandling av innsigelser til kystsoneplan i Brønnøy kommune bekrefter at man kan ha bestemmelser som setter betingelser ved fremtidig saksbehandling (lokalitetsavklaring) etter akvakulturloven for å sikre miljøverdiene ved lokalitetsavklaring. Nylig (juli 2024) avgjorde også departementet (kommunal- og distriktsdepartementet) en innsigelsessak i Bodø kommune, der Statsforvalteren hadde fremmet innsigelse til et akvakulturområde ved Helligvær. Departementet vedtok at Bodø kommune kunne beholde akvakulturområdet i kommuneplanen, men at det måtte legges inn følgende bestemmelse av hensyn til naturmangfoldet: For akvakulturområdet ved Breisundet skal vilkår om overvaking av sjøfugl og vurdering av tidsbegerensa løyve og andre avbøtende tiltak følgjast opp i samband med behandlinga av løyve etter akvakulturlova. Igjen stadfester departementet at det ikke bare er mulig, men i noen tilfeller påkrevd å legge inn bestemmelser i kommuneplaner for å sikre miljøverdier ved behandling av saker etter annet lovverk.

Planlegging i sjø er relativt nytt, og det er kanskje derfor sektormyndigheter i sjø har større problemer med å akseptere kommunal myndighet for bevaring av naturverdier ved arealplanlegging enn sektormyndigheter på land. På land har kommunal myndighet over kommunens arealer tvert imot de siste årene blitt styrket opp mot sektorlover, og i dag kreves det for eksempel at masseuttak er avsatt i arealplan før Direktorat for mineralforvaltning gir konsesjon til masseuttak, og det er nå også krav til områderegulering etter plan- og bygningsloven før NVE kan godkjenne konsesjon til vindkraftverk.

Røst har så lenge det har bodd folk på øya vært avhengig av fiskeressursene i havet. Kommunen har en av verdens rikeste fiskebestander, og øysamfunnet lever hovedsakelig også i dag av fiskebestandene – enten som fiskere på havet eller i form av fiskerinæringen på land. Verdiskapingen innenfor Røst sine kommunegrenser er enorm. Eksportverdien pr. person på Røst er over 1 million kroner. For kommunen er det avgjørende å ivareta ressursene i havet på en bærekraftig måte, slik at også fremtidige generasjoner kan nyte godt av denne fornybare ressursen. Tradisjonelt fiske er viktig for kommunen å ivareta, og derfor ønsker kommunen å beskytte noen ekstra sårbare områder mot snurrevad og trål slik at bunnforholdene og økosystemet i dette området sikres for fremtiden.

Konklusjon og anbefaling

En samlet vurdering av planforslaget viser at arealbruksendringene vil gi positive konsekvenser for samfunn og miljø. Dette vil være til det beste for Røstsamfunnet. Fremlagte forslag til arealplan foreslås utlagt til offentlig ettersyn og høring.

Cesilie Janette Borge

Kommunedirektør

Saksbehandler: Tom Ragnar Pedersen

Vedlegg:

- 1 Plankart - kommuneplanens arealdel for Røst kommune (80000)
- 2 Planbeskrivelse - kommuneplanens arealdel for Røst kommune – Kopi
- 3 Planbestemmelser
- 4 Temakart 1 Høyderestriksjoner inn- utflygings og sikringsflater for Røst lufthavn
- 5 Temakart 2 Koter for maksimal byggehøyde
- 6 Vedlegg 1 Vurdering og siling av arealinnspill
- 7 Vedlegg 2 Konsekvensutredning - kommuneplanens arealdel for Røst kommune
- 8 Vedlegg 3 Endringsnotat - mindre endringer - kommuneplanens arealdel for Røst
- 9 Vedlegg 4 Mulighetsstudie Røst sentrum

